

DUAL Slalomista Dualiin

Maastopyöräily sai alkunsa, kun Pohjois-Kaliforniassa 70-luvulla pieni joukko alan pioneereja viritteli itse fillareita, joilla sitten kaahaili alas vuorten rinteitä. Vähitellen "härveleihin" lisättiin vaihteita, jotta niillä pääsi polkemaalla myös mäen päälle.

Lajiin tulvi vaikutteita maantiepyöräilystä, motocrossista, BMX:stä ja alppihiihdosta. Kilpailutoiminta alkoi vakiintua 80-luvun puolivälissä.

Maastopyöräilyn eri muotojen kirjo oli laaja, mutta vahvimman aseman saavuttivat maastoajo (cross country) ja alamäkiajo (downhill). Silti rinnalla kulki sitkeästi osallistujamääriltään pienempi, mutta yleisöä hyvin viihdyttävä dual slalom.

Dual slalomin idea on yksikertainen. Kahdella identtisellä pujotteluradalla ajetaan mies miestä vastaan. Voittaja etenee cup-kaaviossa seuraavalle kierrokselle. Dual slalom on kuin

suora muunnos alppihiihdon paripujottelusta. Lajin teknisyyttä ja lyhyt, nopeutta vaativa suoritus houkuttelivat kasvavaan maastopyörämaailmaan mukaan BMX-tähtiä. Dual slalomin kautta maastopyöräilyyn ovat edenneet sellaiset nimet kuin Brian Lopes, Mike King ja Dave Cullinan.

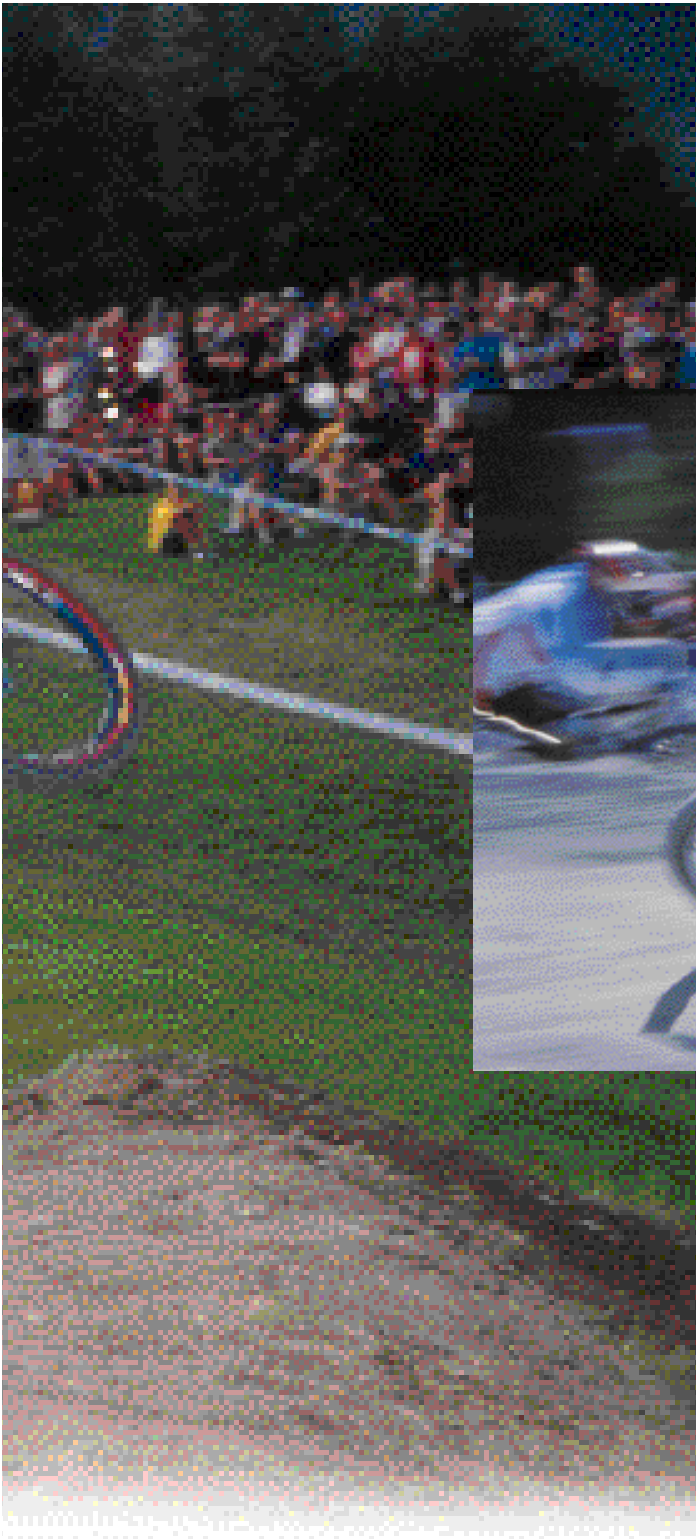
Dual slalomia ajetaan edelleenkin etenkin USA:ssa, mutta sitä on vahvasti syrjäyttämässä dual. Dualissa ajajat ovat samal-

la radalla ja ensimmäinen maalissa voittaa. Toisin kuin dual slalomissa, jossa ajajat kohtaavat kahdesti välillä rataa vaihtaan, selviää erän voittaja dualissa kerralla. Dualiin on tullut paljon vaikutteita sekä BMX:stä että lumilautailun boarder crossista, jotka molemmat muistuttavat vahvasti dualia.

Dual-radan rakentaminen on vaativaa puuhää. Ei ole helppoa rakentaa näyttävää rataa, jolla olisi myös ohituspaikkoja ja no-

DUALISSA OTETAAN SANAN- MUKAISESTI MIEHESTÄ MITTAA AJAMALLA TIUKKOJA PARILÄHTÖJÄ MIESTÄ MIESTÄ TAI NAINEN NAISTA VASTAAN.

TEKSTI JA KUVAT: AP LAIHO

peita vaihtoehtoisia ajolinjoja tarjolla. Yleensä radalta löytyy yksi nopea ajolinja, jota kaikki ajavat, jos eivät tee virheitä. Takaa tulevan ei useinkaan auta muu kuin kytätä oikeaa paikkaa "iskeä".

Radat koostuvat yksinkertaisesti sanottuna erilaisista hyppyreistä ja mutkista. Ratamestarilta vaaditaan paljon kokemusta ja myös ajosilmää. Jo rakennusvaiheessa on hyvä miettiä, mikä on mahdollista ja mikä ei. Ratojen taso vaihtelee maailmancupissa-kin yllättävän paljon.

Tällä kaudella maailmancupit

ajetaan aiempaa pidemmillä radoilla. Ennen tavoitepituus oli alle 30 sekuntia, nyt ratojen tulisi olla 40 sekunnin mittaisia. Toisaalta ratojen toivotaan myös olevan kohtalaisen loivia, jotta niillä voisi olla myös pidempiä rökky-/hyppyrisuoria ilman, että vauhdit kasvaisivat liikaa. Vaihtoehtoiset ajolinjat pitkillä suorilla toisivat lisää ohituspaikkoja.

Välineet

Dualissa välineet eivät ole yhtä merkittävässä asemassa kuin

maailmancup-tasoisilla DH-radoilla. Etujousitettu perusmaasturi käy hyvin dual-peliksi. Markkinoilla on myös erikseen dualiin ja hyppimiseen tehtyjä runkoja, jotka hinnaltaan eivät ole pahoja, mutta kestävyydeltään tavallista perusrunkoa parempia. Runko on pyörän sydän ja se ratkaisee paljon. Dualissa toimii parhaiten normaalia yleisfillaria pienempi runko. Se helpottaa liikkumista pyörän päällä ja toimii paremmin hyppyissä.

Täysjousitetusta pyörästä ei dualissa ole haittaa, mutta ei aina hyötyäkään. Maailman huipullakin ajetaan sekaisin sekä jäykällä että jousitetuilla pyörillä. Jäykät pyörät ovat yleensä hieman nopeampia kiihdytyksissä ja ne ovat myös kevyempiä. Jousitetut pyörät taas tuovat etua kovemmassa vauhdissa ja rökkyissä sekä virheitä tehdessä. Meno dual-radalla on sulavaa – jos ei tee virheitä...

Rungon ympärille osia kasatessa etuvaihtajan ja kolme eturatasta voi unohtaa. Dualissa ratkaisevat terävät kiihdytykset ja silloin ketjun ei auta pudota. Eteen riittää yksi eturatas, jolla

ketjua pitää ketjunohjuri. Rataan koko on yksilöllinen, mutta yleisesti käytetään noin 40-44 piikkistä ratasta.

Vaikka tarkoitus onkin edetä mahdollisimman nopeasti, ovat jarrut silti tärkeässä asemassa. Perus V-jarrut pysäyttävät hyvin kuivalla kellillä, mutta sateella levyjarrut ovat lyömättömät. Levyjarrut eivät myöskään heti säikähdä hieman vinoon heittävää ja lommoista vannetta. Kun valitset runkoa, osta sellainen, johon saa levyjarrun kiinni, vaikka ajelisitkin vielä V-jarruilla.

Poljinvalinta on myös yksilöllinen. Teknisesti ajateltuna paremman hyppyteknikan oppii avopolkimilla. Lukkopolkimet taas välittävät räjähtävän voiman reisistä kampiin paremmin, joten niillä vauhti kiihtyy ripeämmin. Aja sillä millä olet tottunut hyppimään ja ajamaan.

Harjoittelu

Dualiin pohjan luo hyvä ja monipuolinen ajotekniikka. Etenkin hyppöjen ja mutkien tulee olla hallussa.

Hyppyjä on hyvä harjoitella

Duali...

Australian Wade Bootes
on dualin hallitseva
maailmanmestari.

dirteillä ja BMX-radoilla. Tapahtumat radalla eivät useinkaan mene niin kuin on suunnitellut, joten kisassa pitää olla valmis improvisoimaan. Hyppäjä harjoitellessa hyppi paljon erilaisista hyppyreistä. Ota vauhtia

liikaa ja liian vähän. Pyri nopeuteen, karsi turhat liitelyt. Maassa voi polkea lisää vauhtia, ilmassa ei.

Teknisestikään ylivoimainen kaveri ei välttämättä loista dualissa. Voima, joka luo pohjan

nopeudelle, on erityisen tärkeää. Dualin suoritus on räjähtävä ja etenkin lähdön merkitys on suuri. Ohittaminen radalla on usein vaikeaa, joten on parasta olla johdossa heti lähdöstä alkaen.

Kuntoharjoitteluksi dualia

varten sopivat voimaharjoittelu salilla talvella ja lajinomaisempi treeni keväämmällä. Dual-kisassa tehdään aikalaskun jälkeen yleensä 32 ajajan kaavio, joten voittajalle tulee räjähtäviä pari-lähtöjä viisi. Intervalliharjoittelu auttaa lajinomaisen kunnon metsästyksessä.

Kalenteri

Suomessa on vahvasti kasvassa uusi hyppyhommiin erikoistunut maastopyöräilysektori. Dirit ovat tuoneet maastopyöräilyn pariin uusia harrastajia skeittareista ja lumilautailijoista. Omia hyppymestoja on noussut eri puolille Suomea. Tästä huolimatta dual-toimintaa on melko vähän.

Suomeen on yritetty saada dual-kiertuetta jo jonkin aikaa, mutta viimeingassa perääntyneet sponsorit ja puute lajin puuhmiehistä ovat laimentaneet intoa. Yksittäisiä kisoja on toki ollut. Mieleenpainuvimpia ovat olleet kohtaamiset Turussa ja Hyvinkäällä. Täksi kaudeksi on kuitenkin enemmän kisoja luvassa. SM-kisojen yhteydessä Jyväskylän Laajavuorella 14.7. ajetaan myös dual, samoin kuin Kasurilassa 18.8. ja Meriteijossa 29.9.

Maailmancupissa dual on virallisena lajina jo kolmatta kautta. Kisat ajetaan samaan aikaan DH-kisojen kanssa. MM-kilpailuissa dual oli viime vuonna ensikertaa virallisena lajina. Voiton vei australialainen Wade Bootes. Muuten maailman kisoja on hallinnut vahvasti Brian Lopes, joka esimerkiksi viime kaudella voitti seitsemän kahdeksasta maailman cupin osakilpailusta.

Dual on vielä kehitysvaiheessa. Nykyään ajetaan kilpaa pareittain, mutta silloin tällöin on kokeiltu kisoja, joissa radalla on neljä tai kuusikin ajajaa. Dualin valtteja ovat sen yleisö- ja tv-ystävällisyys. Tapahtumia on helppo seurata, kilpailu tapahtuu mies miestä vastaan ja voittajan näkee selvästi. Aikavertailuja tai tuomareiden pisteitä ei tarvitse odotella. Toki osansa jännitykseen tuovat myös lajissa vaanit riskit.

Dualissa välineiden kustannukset ovat pienemmät kuin alamäkiajossa. Myös maastolta vaaditaan vähemmän. Pienempi rinne riittää ja näin laji saadaan tuotua ihmisten ilmoille pois kesäisin autoista laskettelukeskuksista. Esimerkiksi Kai-vopuisto olisi oivallinen paikka järjestää vauhdikas dual-tapahtuma keskelle kesäistä kaupunkia. □